

Natura 2000 gebied 6 – Duinen Schiermonnikoog

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Duinen
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL2003058 + NL9802001
Beschermd natuurmonument:	-
Beheerder:	Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat, particulieren
Provincie:	Friesland
Gemeente:	Schiermonnikoog
Oppervlakte:	1.024 ha

Gebiedsbeschrijving

Schiermonnikoog is één van de kleinste en meest ongerepte eilanden in de Waddenzee. Het gebied Duinen Schiermonnikoog wordt landschappelijk gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied dat zich over een groot deel van de westelijke helft van het eiland uitstrekt.

Het duingebied heeft een grote diversiteit en goed ontwikkelde kalkrijke duinvalleien. In het gebied komen lokaal duinblauwgraslanden (drogere en zuurdere vormen van blauwgrasland) (Hertenbos, Kapenglop) en heischraal grasland (met borstelgras e.d.) voor. Vroeger is over een gedeelte van het westelijk en centraal deel naaldbos aangeplant. Het areaal bos is later door spontane ontwikkeling (loofbos) uitgebreid tot een aanzienlijk oppervlak. Aan de westzijde omvat het gebied ook een zoetwaterplas, de Westerplas.

Verstuiving is over een kleine oppervlakte in gang gezet, in het oostelijk deel is een natuurlijk gat in de stuifdijk geslagen, waardoor zeewater beperkt binnenstroomt.

Begrenzing

Het Habitatrichtlijngebied en het Vogelrichtlijngebied vallen geheel samen met de begrenzing van het Natura2000-gebied, dat een oppervlakte beslaat van 831 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen.

De begrenzingen van het Vogelrichtlijngebied en van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) zijn op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde openbare wegen en bebouwing aan de rand van het gebied zijn zo mogelijk buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, perceelscheidingen en de overgang van kwelder naar duin.
- Onlogische verschillen (< 25 ha) tussen Vogel- en Habitatrichtlijngebied zijn opgeheven door de meest ruime grens aan te houden.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea's toegelicht.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is gewijzigd:

Bij de splitsing van de aanwijzing Waddeneilanden/ Noordzeekustzone/ Polder Breebaart in Duinen Texel, Duinen Vlieland, Duinen Terschelling, Duinen Ameland, Duinen Schiermonnikoog en Noordzeekustzone is een deel van het strand met primaire duinvorming tussen hoofdpaal 4 en 10 (Groene Strand, 211 ha) toebedeeld aan Duinen Schiermonnikoog. Er is nu voor gekozen de grens tussen de duinen van de Waddeneilanden en de Noordzeekustzone te leggen op de min of meer vaste

duinvoet. Dit betekent dat het deel van het strand met primaire duinvorming (H2110, Embryonale wandelende duinen) wordt overgeheveld naar de Noordzeekustzone.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied en het Habitatrichtlijngebied zijn gewijzigd:

- Ten westen van de Badweg tussen huisnummer 117 en Klein Zwitserland (Westerduinenpad) is de grens gelegd op de kadastrale grens van het Staatseigendom teneinde een betere grens te krijgen tussen het onbebouwde duingebied en de in de duinen gelegen vakantiewoningen (verkleining 1,0 ha en uitbreiding 2,6 ha).
- Ten oosten van de Badweg is een strook duingebied met verspreide bebouwing, bosaanplant en struikopslag (7,6 ha) uit de begrenzing gehaald omdat de habitattypen waarvoor het gebied wordt aangewezen er niet of nauwelijks voorkomen. Het terrein heeft ook geen betekenis voor de broedvogels waarvoor het duingebied is aangewezen. De nieuwe grens wordt gevormd door de kadastrale grens van het Staatseigendom.

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H1310	Zilte pionierbegroeiingen
H2110	Embryonale duinen
H2120	Witte duinen
H2130	Grijze duinen
H2140	Duinheiden met kraaihei
H2160	Duindoornstruwelen
H2170	Kruipwilgstruwelen
H2190	Vochtige duinvalleien ^a

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1903	Groenknolorchis

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A063	Eider - b
A081	Bruine kiekendief - b
A082	Blauwe kiekendief - b
A222	Velduil - b

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

H1330	Schorren en zilte graslanden ¹
H2180	Duinbossen ¹
H6230	Heischrale graslanden ¹
H6410	Blauwgraslanden ¹
H7140	Overgangs- en trilvenen ¹
A021	Roerdomp - b ⁵
A137	Bontbekplevier - b ⁷
A138	Strandplevier - b ⁷
A275	Paapje - b ⁷
A277	Tapuit - b ⁷

Voorstel voor het verwijderen uit de database:

A001	Roodkeelduiker - n ²⁵
A034	Lepelaar - b ²⁰
A062	Topper - n ²⁵
A065	Zwarte zee-eend - n ²⁵

A119	Porseleinhoen - b ²⁰
A132	Kluut - b ²⁰
A141	Zilverplevier - n ²⁵
A143	Kanoet - n ²⁵
A149	Bonte strandloper - n ²⁵
A157	Rosse grotto - n ²⁵
A176	Zwartkopmeeuw - b ²⁰
A193	Visdief - b ²⁰
A194	Noordse stern - b ²⁰
A195	Dwergstern - b ²⁰
A338	Grauwe klauwier - b ²⁰

Kernopgaven

- 2.02 **Grijze duinen:** Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen *H2130, ook als habitat van tapuit A277, velduil A222 en blauwe kiekendief A082, door tegengaan vergrassing en verstruweling.
- 2.05 **Open vochtige duinvalleien, inclusief vochtige duinbossen:** Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (*kalkrijk*) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp A021, lepelaar A034, blauwe kiekendief A082, velduil A222, noordse woelmuis *H1340, nauwe korfslak H1014 en groenknolorchis H1903 (vergroting oppervlakte is vrijwel overal gedaan). Op Terschelling en Schiermonnikoog meer ruimte voor duinbossen (*vochtig*) H2180_B.
- 2.06 **Graslanden:** Ontwikkeling heischrale graslanden *H6230, grijze duinen (*heischraal*) *H2130_C en blauwgraslanden H6410 op kansrijke locaties.
- 2.08 **Gradiënt binnenduintrand:** Herstel hydrologie/vochtgradiënt duinbossen (*binnenduintrand*) H2180_C, heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410 (Schouwen, Texel, Terschelling, Schiermonnikoog, langs vastelandskust én Goerree en Voorne). Op Texel mede t.b.v. noordse woelmuis *H1340.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

- H1310 Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende planten**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype zilte pionierbegroeiingen is momenteel in goede kwaliteit aanwezig op een gering oppervlakte op strandvlakten. Zowel het habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A) als het habitatype zilte pionierbegroeiingen, *zeevetmuur* (subtype B) komen in het gebied voor. Er is geen doelstelling voor uitbreiding van de oppervlakte in het Waddengebied. Behoud van de oppervlakte geldt binnen de (sterke) natuurlijke fluctuaties, en kan gebeuren door behoud van het dynamische landschap met dit habitatype, in het bijzonder op strandvlaktes.
- H1330 Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A).
 Toelichting Het habitatype schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) is momenteel in goede kwaliteit aanwezig op een gering oppervlakte op strandvlakten. Er is geen doelstelling voor uitbreiding van de oppervlakte in het Waddengebied. Behoud van de oppervlakte geldt binnen de (sterke) natuurlijke fluctuaties ten gevolge van erosie- en sedimentatieprocessen. De exacte locatie en de oppervlaktes kunnen jaarlijks sterk wisselen.
- H2110 Embryonale wandelende duinen**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype embryonale duinen is momenteel aanwezig. Gezien de afbakening in de begrenzing tussen de Waddeneilanden en Waddenzee of Noordzeekustzone is het areaal op de Waddeneilanden niet zeer groot. Het betreft een habitatype waarvan de exacte locatie en de oppervlakte jaarlijks sterk kunnen wisselen ten gevolge van erosie- en sedimentatieprocessen.
- H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")**
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype witte duinen is momenteel in goede kwaliteit over een aanzienlijke oppervlakte aanwezig. Behoud van de kwaliteit (verstuing) in de zeereep is tevens van belang voor verbetering van de kwaliteit van achtergelegen duingraslanden, kwelders en duinvalleien. Gezien de afbakening in de begrenzing tussen de Waddeneilanden en Waddenzee of Noordzeekustzone is het areaal op de Waddeneilanden relatief groot. Het betreft een habitatype waarvan de exacte locatie en de oppervlakte jaarlijks sterk kunnen wijzigen ten gevolge van erosie- en sedimentatieprocessen.
- H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, *kalkarm* (subtype B) en grijze duinen, *heischraal* (subtype C). Behoud oppervlakte en kwaliteit grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A).
 Toelichting Het habitatype grijze duinen, is momenteel over verreweg het grootste deel van het oorspronkelijke oppervlakte sterk vergrast, vooral op de westelijke deel van het eiland. Landelijk verkeert het habitatype in een zeer ongunstige staat van instandhouding en geldt als doel uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit, Voor het grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A) levert het gebied slechts een geringe bijdrage. Het gebied levert een aanzienlijke bijdrage voor het subtype grijze duinen, *kalkarm* (subtype B). Voor het subtype grijze duinen, *heischraal* (subtype C) liggen de mogelijkheden in de binnenduinstrand. Binnen het Waddengebied levert het eiland Schiermonnikoog, na het eiland Texel, de grootste bijdrage.

- H2140 *Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum***
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit duinheiden met kraaihei, *droog* (subtype B).
 Toelichting Het habitatype duinheiden met kraaihei is momenteel in goede kwaliteit aanwezig op een geringe oppervlakte. Het betreft duinheiden met kraaihei, *droog* (subtype B) dat hier voorkomt op steile noordhellingen en in de binnenduintrand (Groenglop). Er is geen landelijke doel voor uitbreiding van de oppervlakte.
- H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides***
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype duindoornstruwelen is momenteel in goede kwaliteit over slechts een kleine oppervlakte aanwezig. Dit habitatype kan een bedreiging vormen voor onder meer habitatype H2130 grijze duinen. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied voorkomen, ook de jonge stadia die als matig worden beoordeeld.
- H2170 Duinen met *Salix repens ssp. argentea (Salicion arenariae)***
 Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H2190 vochtige duinvalleien is toegestaan.
 Toelichting Het habitatype kruipwilgstruwelen is momenteel in goede kwaliteit en over voldoende oppervlakte aanwezig, veelal in mozaïek met andere duinvalleibegroeiingen van habitatype H2190 vochtige duinvalleien.
- H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied**
 Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige duinbossen, *droog* (subtype A), uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinbossen, *vochtig* (subtype B) en vochtige duinbossen, *binnenduintrand* (subtype C).
 Toelichting: Het habitatype duinbossen komt voor in het westelijk deel van het eiland. Voor duinbossen, *droog* (subtype A) en duinbossen, *vochtig* (subtype B) wordt uitbreiding oppervlakte nagestreefd omdat deze subtypen op de Waddeneilanden een kleine oppervlakte hebben. Op termijn kan het gebied daarom een zeer grote bijdrage leveren aan het landelijke doel voor duinbossen, *droog* (subtype A). De oppervlakte van duinbossen, *binnenduintrand* (subtype C) wordt uitgebreid omdat de huidige oppervlakte klein is en kan worden vergroot. Voor beide grondwaterafhankelijke habitattypen duinbossen, *vochtig* (subtype B) en duinbossen, *binnenduintrand* (subtype C) is tevens verbetering van de kwaliteit nodig.
- H2190 Vochtige duinvalleien**
 Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, *open water* (subtype A), uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B), behoud oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige duinvalleien, *hoge moerasplanten* (subtype D) en vochtige duinvalleien, *ontkalkt* (subtype C).
 Toelichting Het belangrijkste zijn de vochtige duinvalleien, *kalkrijk* (subtype B) waarvoor het gebied een zeer grote bijdrage levert aan het landelijke doel voor dit subtype wegens de bijzondere kwaliteit. Plaatselijk is de kwaliteit echter verslechterd door verdroging (Kapenglop, Hertenboschvallei) of verstarung (Strandvlakte). Op het oostelijk deel van het eiland en ten noorden van de zeereep ontstaan jonge kalkrijke duinvalleien, maar hier betreft het respectievelijk de Natura 2000 gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone. Lokaal kan het habitatype verdwijnen door successie naar bos (habitatype H2180 duinbossen), mits er over het hele gebied voldoende oppervlakte en kwaliteit aanwezig blijft en er dus ook nieuwe valleien blijven ontstaan. Uitbreiding van oppervlakte kan worden nagestreefd in de binnenduintrand, in samenhang met habitattypen H6230 heischrale graslanden en H6410 blauwgraslanden.

H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Oppervlakte-uitbreiding en verbetering kwaliteit van het habitattype heischrale graslanden is nodig gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding. Goede mogelijkheden doen zich voor in de binnenduinrand bij de Grieënglop en omgeving Reddingsweg.

H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting In het Kapenglop is de zeldzame duinvariant van het habitattype blauwgraslanden aanwezig. Oppervlakte-uitbreiding is nodig gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding. Goede mogelijkheden doen zich voor in de binnenduinrand bij de Grieënglop en omgeving Reddingsweg.

H7140 Overgangs- en trilvenen

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) en overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Toelichting De habitattypen overgangs- en trilvenen, *trilvenen* (subtype A) en overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B) komen op één locatie voor in matige kwaliteit. Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van beide subtypen is mogelijk in de binnenduinrand bij de Grieënglop en omgeving Reddingsweg. Schiermonnikoog is een van de weinige duingebieden waar herstel van dit habitattype mogelijk is.

Soorten**H1903 Groenknolorchis**

Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting De groenknolorchis is momenteel in een levensvatbare populatie aanwezig. Voor duurzaam behoud zijn telkens opnieuw jonge successiestadia van habitattype H2190 noodzakelijk.

Broedvogels**A021 Roerdomp**

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 3 paren.

Toelichting Al decennia lang is de roerdomp een zeer schaarse broedvogel in dit gebied. In de periode 1999-2003 broedden jaarlijks 2-4 paren roerdampen in de duinen van Schiermonnikoog. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddeneilanden ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A063 Eider

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 2.500 paren.

Toelichting Na vestiging in het open duin, is de populatie eiders in de jaren '40 vermoedelijk sterk toegenomen. Begin 80-er jaren broedden er circa 700 paren en begin 90-er waren er ten minste 2.000 broedparen en anno 2002 is Schiermonnikoog vermoedelijk het belangrijkste broedgebied van de eider in Nederland (2.553 paren in 2002 en 2377 paren in 2003). Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie niet noodzakelijk gezien de positieve trend in het gebied. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A081 Bruine kiekendief

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 25 paren.

Toelichting Na de vestiging in 1934 in vochtige duinvalleien is het aantal paren bruine kiekendieven met sterke fluctuaties langzaam toegenomen. Maximaal werden 28 paren vastgesteld in 2000. In 2003 bedroeg het aantal paren 24. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied levert voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A082 Blauwe kiekendief

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting De blauwe kiekendief was onregelmatig broedend in het open duin sedert de 20-er jaren, maar regelmatig broedend vanaf de 50-er jaren. Maximaal werden 14 paren vastgesteld (1978). Sedertdien fluctueert de populatie tussen de 7 en 11 paren (11 paren in 2001 en 8 paren in 2002 en 2003). Ondanks de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding van de populatie niet noodzakelijk gezien de stabiele trend in het gebied. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddeneilanden ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A137 Bontbekplevier

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting In de periode 1999-2003 werden jaarlijks 1-5 paren bontbekplevieren waargenomen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A138 Strandplevier

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting Een sterke afname heeft geleid tot het vrijwel verdwijnen van de strandplevier uit de duinstrook van Schiermonnikoog (9 paren in 1994 en 5 in 2001). Belangrijkste potenties liggen op het westelijk deel van het eiland (o.a. Westerstrand). Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddengebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A222 Velduil

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 1 paar.

Toelichting De velduil is altijd een zeer schaarse broedvogel geweest van het open duin. In 1993-97 1-2 paren en recentelijk 0-1. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddeneilanden ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A275 Paapje

Doel Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Toelichting Inventarisatiegegevens van het paapje zijn schaars. In 1986 werden 27 paren geteld. In 1990 nog 10 en in 2000 en 2001 ontbrak ze als broedvogel. Het paapje is aangewezen op

natte duinvalleien. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddeneilanden ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A277 Tapuit

Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Toelichting Aantalsopgaven van het aantal broedparen tapuiten zijn schaars. Zo werden in 1986 en 1990 respectievelijk 38 en 30 paren geteld. Het recente populatieniveau bedraagt minder dan 30 paren (2001 26 en 2002 20 paren). De tapuit is aangewezen op het open duin met een voldoende aanbod aan konijnenholen. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is als doel uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit geformuleerd. Het gebied kan onvoldoende draagkracht leveren voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Waddeneilanden ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H1310_A Zilte pionierbegroeiingen (<i>zeekraal</i>)	-	-	=	=
H1310_B Zilte pionierbegroeiingen (<i>zeevetmuur</i>)	+	-	=	=
H1330_A Schorren en zilte graslanden (<i>buitendijks</i>)	-	-	=	=
H2110 Embryonale duinen	+	+	=	=
H2120 Witte duinen	-	+	=	=
H2130_A Grijs duinen (<i>kalkrijk</i>)	--	-	=	=
H2130_B Grijs duinen (<i>kalkarm</i>)	--	+	>	>
H2130_C Grijs duinen (<i>heischraal</i>)	--	+	>	>
H2140_B Duinheiden met kraaihei (<i>droog</i>)	-	-	=	=
H2160 Duindoornstruwelen	+	+	=	=
H2170 Kruipwilgstruwelen	+	+	= (<)	=
H2180_A Duinbossen (<i>droog</i>)	+	+	>	=
H2180_B Duinbossen (<i>vochtig</i>)	-	+	>	>
H2180_C Duinbossen (<i>binnenduinstrand</i>)	-	+	>	>
H2190_A Vochtige duinvalleien (<i>open water</i>)	-	+	=	>
H2190_B Vochtige duinvalleien (<i>kalkrijk</i>)	-	++	>	>
H2190_C Vochtige duinvalleien (<i>ontkalkt</i>)	-	+	=	=
H2190_D Vochtige duinvalleien (<i>hoge moerasplanten</i>)	-	++	=	=
H6230 Heischrale graslanden	--	-	>	>
H6410 Blauwgraslanden	--	+	>	=
H7140_A Overgangs- en trilvenen (<i>trilvenen</i>)	--	-	>	>
H7140_B Overgangs- en trilvenen (<i>veenmosrietland</i>)	-	+	>	>

Soorten		Staat van instandhouding	Relatieve bijdrage	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
H1903	Groenknolorchis	--	+	=	=

Broedvogelsoorten		Staat van instandhouding	Relatieve bijdrage	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
A021	Roerdomp	--	-	=	=
A063	Eider	--	++	=	=
A081	Bruine kiekendief	+	-	=	=
A082	Blauwe kiekendief	--	+	=	=
A137	Bontbekplevier	--	-	>	>
A138	Strandplevier	--	-	>	>
A222	Velduil	--	-	>	>
A275	Paapje	--	-	>	>
A277	Tapuit	--	+	>	>

^a In het Reactiedocument (2004) wordt de suggestie gewekt dat het habitatype zeer zwakgebufferde vennen (H3110) is toegevoegd aan de begrenzing van het gebied. De door de inspreker beoogde kwaliteiten maken onderdeel uit van het habitatype vochtige duinvalleien (*open water*) (H2190_A). Het gebied is daar in 2003 voor aangemeld.

¹ Op basis van recente informatie blijkt het habitatype thans voor te komen binnen de (huidige) begrenzing van het Natura 2000 gebied.

⁵ Aantal thans hoger dan 1% van Nederlandse broedpopulatie of bijdrage van gebied noodzakelijk t.b.v. sleutelpopulatie.

⁷ Soort toegevoegd vanwege herbegrenzing tussen Natura 2000 gebieden.

²⁰ Soort vervalt t.g.v. herbegrenzing binnen Natura 2000

²⁵ Soort vervalt t.g.v. herbegrenzing binnen Natura 2000.